

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทยมีที่มาจากการผูกหรือสร้างคำ สร้างข้อความขึ้น
จากวิถีชีวิตไทย เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจ และใช้สืบทอดกันมาช้านาน
สำนวนมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ไม่ใช่ความหมายตรงตัว
มีลักษณะภาษาดังนี้

๑. ใช้คำน้อย กระชับ

๒. ใช้ถ้อยคำสละสลวย เล่นเสียง เล่นคำ หรือมีสัมผัส
คล้องจอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับสำนวน

๑. สำนวนมีจำนวนพยางค์ไม่จำกัด อาจมีตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป เช่น
เสือ เสือหว เสือซ่อนเล็บ เสือในร่างสมัน น้ำขึ้นให้รีบตัก
ปลาหมอตายเพราะปาก ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น สร้างวิมานใน
อากาศ ฯลฯ

๒. บางสำนวนมีลักษณะเล่นเสียง เล่นคำซ้ำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง
เช่น

พลอยฟ้า พลอยฝน ตกปากตกคำ สมน้ำสมเนื้อ
ขุดด้วยปาก ถากด้วยตา ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
เสือทลายหัว ช้างทลายโรง

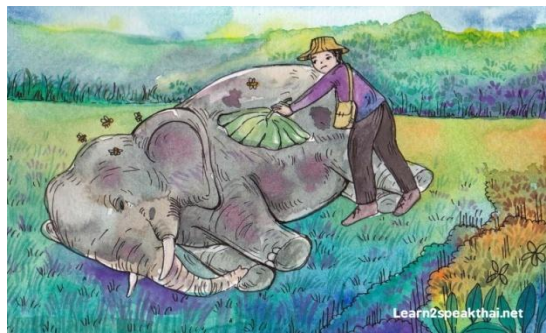
๓. สำนวนยังแยกย่อยเป็น ภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีรายละเอียด
เหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ตัวอย่างความหมายสำนวน

๑. กระต่ายหมายจันทร์ หมายถึง หวังในสิ่งที่เกินตัว

๒. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนทั่วไปรู้จักกันทั่วแล้ว จะปิดยังไงก็ปิดไม่มิด

๓. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก หมายถึง ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ ที่กดขี่ข่มเหงผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย

ใบงานที่ ๑๘
ต่อเติมสำนวน

คำชี้แจง โยงสำนวนให้ถูกต้อง

หนักเอา

ปลาเป็น

น้ำร้อน

ปล่อยวัด

ตัดหาง

เบาสู้

น้ำเย็น

พกลม

โกหก

ปลาตาย

ก่อสร้าง

ใจคด

หน้าซื่อ

ปลายดี

ตันร้าย

สร้างตัว

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๙ รวมรูปภาพกับคำ

คำชี้แจง รวมรูปภาพกับคำ แล้วเขียนให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

๑. กลิ้ง

ขึ้น

=

๒. ชี

จับ

=

๓. เขียน

ให้

กล้าว =

๔. จับ

ชน

=

๕. ตี

ให้

กิน =

๖.

ขัน ประชัน

=

๗.

เลี้ยง

=

๘. สี่

ให้

ฟัง =

๙. หิน

ปะ

=

๑๐. เห็น

เป็น

=

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๒๐

เติมคำลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

ตก	เลือก	ลาก	หัก	ได้
ดีด	กิน	คาบ	ล้อม	หอบ

๑. เสื่อ.....หาง

๒. หนู.....ถึงข้าวสาร

๓. ดาว.....เดือน

๔. กบ.....นาย

๕. กา.....พริก

๖. บ้า.....ฟาง

๗. ม้า.....กะโหลก

๘. กิ้งก่า.....ทอง

๙. จิ้งจก.....

๑๐. หมี.....ผึ้ง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่